

V. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

V. 1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Mateřská škola speciální je školou zaměřenou na výchovu a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami., tzn. dětí, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebují poskytnutí podpůrných opatření**. V mateřské škole je i **logopedická třída**, ve které probíhá intenzivní logopedická péče ve spolupráci s klinickým logopedem.

Škola má pro výchovu a vzdělávání těchto dětí velmi dobré podmínky – nejen prostorové, materiální, ale i personální.

Pedagogickému sboru školy byla dne 9. dubna 2010 udělena „Medaile MŠMT 1. stupně za dlouhodobou vynikající činnost v oblasti speciálního školství“.

Škola je umístěna v nové moderní budově, která byla vyhodnocena jako „**Stavba roku 2003**“.

Toto ocenění bylo uděleno za vytvoření kultivovaného areálu pro náročné výchovné a výukové aktivity se zřetelem k citlivému urbanistickému řešení.

V. 2. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Z motivačního názvu školního vzdělávacího programu mateřské školy speciální „**Je nám tu všem spolu dobře**“ .... **at' prší nebo svítí slunce, at' jsem velký nebo malý, zdravý, nemocný nebo handicapovaný** vyplývají tyto **cíle a priority naší školy**:

- šťastné a spokojené dítě
- podnětné, zdravé prostředí podporující sebejistotu, sebevědomí, samostatnost a seberealizaci dítěte
- rozvoj komunikativních dovedností, náprava logopedických vad intenzivní individuální i kolektivní péčí pod vedením kvalifikovaných logopedů
- respektování individuálních potřeb každého dítěte
- poskytování speciální péče s využitím speciálně pedagogických metod
- příprava na další vzdělávání
- příprava dítěte na aktivní a spokojený život ve společnosti
- posilování vzájemné tolerance a respektu mezi dětmi s různými speciálními vzdělávacími potřebami

Školní vzdělávací program je zaměřen na všestranný rozvoj dítě a jeho vztahů k ostatním, s respektováním jeho individuálních potřeb na základě poskytnutých podpůrných opatření ve spolupráci s rodinou. Naším cílem je vychovávat a vzdělávat dítě ve spolupráci s rodiči tak, aby se dovedlo orientovat v okolním světě, bylo samostatné, sebevědomé, plné touhy vzdělávat se, aby umělo překonávat překážky a žilo plnohodnotným spokojeným životem.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole doplňuje a podporuje rodinnou výchovu a poskytuje mu dostatek přiměřených a mnohostranných podnětů k jeho všestrannému rozvoji.

Školní vzdělávací program mateřské školy speciální je vytvořen tak, aby poskytoval učitelkám dostatečnou možnost přizpůsobení jeho vzdělávacího obsahu individuálním potřebám a možnostem každého dítěte (volbou stupně obtížnosti, tempa i metod práce apod.).

Učivo v podobě integrovaných bloků je zpracováno globálně, pro celou věkovou skupinu dětí, není zvlášť členěno pro různé věkové skupiny. Vzdělávání probíhá „**ve spirále**“, tzn. že se v průběhu docházky do mateřské školy speciální, integrované bloky opakují, ale na vyšším stupni obtížnosti podle individuálních možností každého dítěte. (viz kapitola VI. „Vzdělávací obsah“)

V. 2. METODY A FORMY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

Výchova a vzdělávání v mateřské škole speciální je uspořádána do **integrovaných bloků**. Všechny integrované bloky jsou vnitřně propojeny určitým tématem.

Tématické učení je způsob vzdělávání dětí, který spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké a srozumitelné a které umožňují, aby děti získávaly očekávané poznatky, dovednosti, hodnoty i postoje v reálných souvislostech a tak je dokázaly prakticky využít

Při výchově a vzdělávání vycházíme ze skutečnosti, že dítě předškolního věku si nejlépe osvojí a zapamatuje to, co samo nějakým způsobem prožilo. **Prožitkové učení** je pro dítě nejpřirozenějším způsobem učení. Vychází z vlastní zkušenosti dítěte a jeho prožitku. Naší snahou je poskytnout dětem prostřednictvím vzdělávací nabídky co nejvíce prožitku z reálného prostředí, které je obklopuje.

Po celý život bude úspěšnost člověka ovlivňována tím, do jaké míry dokáže spolupracovat s ostatními lidmi; nejen při řešení úkolů ale také v běžných společenských situacích. **Kooperativní učení** je založené na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných problémů a situací. Učí děti rozdělovat si role a úkoly, plánovat činnosti, spolupracovat, pomáhat si, radit se, vyvíjet společné úsilí, kontrolovat a hodnotit společnou práci.

V každém školním roce se mateřská škola speciální účastní **projektového vyučování**. Téma projektu je společné pro celou školu (mateřskou školu, základní školu praktickou, základní školu speciální, základní školu logopedickou, praktickou školu dvouletou i praktickou školu jednoletou) a jednotlivé třídy si ho blíže specifikují. Poslední den projektového vyučování je věnován prezentaci vzniklých výstupů.

Kromě tohoto celotýdenního projektového vyučování je v průběhu roku realizována řada kratších projektů.

Mateřská škola se zapojuje také do akcí probíhajících v rámci **minimálního programu prevence sociálně patologických jevů a environmentální výchovy**. Metodik prevence sociálně patologických jevů a koordinátor environmentální výchovy připravují jednotlivé besedy, přednášky i výukové programy tak, aby se jich mohli účastnit děti, žáci i studenti všech věkových kategorií.

Další formy výchovy a vzdělávání v mateřské škole speciální:

• Ranní kolečko

Každé ráno se děti setkávají při posezení na koberci. Sdílujeme si navzájem své pocity a prožitky z událostí v rodině i mimo ni. Opakujeme si některé básničky, písničky i získané poznatky. Při ranním kolečku probíhá také kolektivní logopedická péče.

• Spontánní hry dětí

Škola se snaží při svém výchovně vzdělávacím procesu dát dětem dostatek prostoru ke spontánní hře, která vychází z přirozených základních dětských potřeb a zájmů. Při spontánní hře si děti osvojují řadu manuálních, pohybových i sociálních dovedností zcela přirozenou cestou.

• **Řízené činnosti dětí** jsou zaměřené na osvojování konkrétní dovednosti či znalosti. Děti pracují podle pokynů učitelky (při respektování zásad individuálního přístupu).

• Činnosti mohou probíhat buď **individuálně, ve skupině nebo frontálně s celou třídou**.

• Speciálně pedagogická péče

Mateřská škola speciální v Rakovníku poskytuje v rámci podpůrných opatření speciálně pedagogické služby dle individuálních potřeb dětí. Naše mateřská škola poskytuje tyto speciálně pedagogické služby:

- logopedická péče (kolektivní i individuální, ve spolupráci s klinickým logopedem)

- zdravotní tělesná výchova (cvičení na gymnastických a skákačích míčích, cvičení s prvky jógy, cvičení pro vyrovnávání svalových dysbalancí a správného držení těla)
- základy fyzioterapie a rehabilitace (masáže, využití vířivky)
- balneoterapie (s využitím rehabilitačního bazénu s posuvným dnem a kombinované sauny)
- arteterapie
- muzikoterapie
- základy dramaterapie
- multisenzoriální stimulaci ve snoezelenu

• Relaxační činnosti

Relaxace je významnou součástí denního režimu. Dětem umožňujeme dostatek odpočinku dle jejich individuálních potřeb, respektujeme zvýšenou unavitelnost některých dětí. Relaxace může probíhat na vyhřívaném vodním lůžku ve třídě a ve snoezelenu, kde využíváme k prohloubení stavu uvolnění také aromaterapii a audiovizuální podněty.

Pro podporu a rozvoj imunitního systému a otužování využíváme infrasaunu a finskou saunu (na základě lékařského doporučení).

Dětem poskytujeme dostatek volného pohybu v přírodě (v parku, na dětském hřišti, v atriu školy a na školní zahradě) i v interiéru mateřské školy.

Pravidelně je do denního režimu zařazován spánek, který může být nahrazen jinými klidovými činnostmi dle individuálních potřeb každého dítěte. Děti k spánku nikdy nenutíme. Dětem s vyšší potřebou spánku je naopak umožněn spánek i během dopoledních hodin.

Metody práce s dvouletými až tříletými dětmi

Ve vzdělávání dětí mladších tří let **převládají spontánní činnosti nad řízenými**. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností.

Maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii – **situační učení, spontánní sociální učení** (nápodoba), **prožitkové učení, učení hrou a činnostmi**

V plné míře **akceptujeme vývojová specifika dětí**. (individualizace a diferenciací). Proto volíme **činnosti jednoduché, časově nenáročné, prakticky využitelné** (vycházející z reality, která děti obklopuje), **podnětné a probíhající ve známém prostředí**, kde se děti cítí bezpečně a jistě.

Poznámka:

Podrobnější popis zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a dětí dvouletých až tříletých je uveden v kapitole III. „Podmínky vzdělávání“

viz podkapitoly III. 8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s. 11-13

III. 9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných, str. 13

III. 10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let, str. 13-14